

Høringer - Ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdelsesloven - Regler om vidneforvarede m.v. og arrestanters overførsel til afsoningsanstalter

1. Aktindsigt - Forsvarerpålæg - Generelt
2. Asyl - Udvisning og efterfølgende opholdstilladelse
3. Færdselsloven - Kørsel i frakendelsestiden - Strafudmåling
4. Beviser - Politiafhøring som eneste bevis - Tyveri eller brugstyveri - Urigtig erkendelse
5. Udlændingeloven - Tavshedspligt - Torturkonventionen
6. Narkotika - Forsæt - Frifindelse for uvidende kurer - Våd- eller tørvægt
7. Erstatning for varetægtsfængsling - Egen skyld
8. Salær - Erstatningssager - Eftersalær
9. Tvang, ulovlig - Bøde - Sagsbehandlingstid

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Landsforeningens bestyrelse:

Niels Forsby
formand, København

Steen Bech
næstformand, København

Sven-Erik Poulsen
København

Michael Abel
Holbæk

Anne-Birgitte Bjerre-Olsen
Odense

Hans Kjellund
Århus

Mona Martens
Aalborg

Henrik Thorstholm
Skjern

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1100**

Formandens adresse:

Nansensgade 45 A, 1366 København K

Telefon 33 36 90 10
Fax 33 93 66 81

Medlemsmøder i Esbjerg, Århus og Aalborg

Se hæfte 11 fra december 2003 eller klik ind på www.advokatnet.dk, se under Organisation -> Foreningen/faggrupper. Her finder man også foreningens vedtægter, hvis man skulle have brug for det.

Portoforhøjelser

Tilskuddet til faglige tidsskrifter falder bort, og foreningen er derfor ved at undersøge mulighederne for at digitalisere Landsforeningens Meddelelser, således som det også er sket med en række andre faglige tidsskrifter. Man må jo håbe, at postvæsnet ikke ender med at gå fallit som følge af alle disse portoforhøjelser.

Studietur til Haag

Et par af bestyrelsesmedlemmerne arbejder med at arrangere en studietur til Haag i efteråret 2004. Forhåbentlig fremkommer der snart nærmere om tidspunkt, program m.v.

Kommende bestyrelsesmøde

Bestyrelsen samles næste gang den 7. april, denne gang i Århus. Ved det seneste bestyrelsesmøde i januar 2004 var der 17 punkter på dagsordenen, et par høringssager, orientering om salærforhandlinger, orientering om afholdte møder med myndigheder eller i stående udvalg, spm. om genopslag af beneficiar samt person-sager.

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret

Østergade 16 ER/er
14. januar 2004

Vedr.: Sagsnr. 2003-730-0900. Udkast til forslag til lov om ændring af lov om euforiserende stoffer og straffuldbyrdelesloven (Skærpet indsat mod narko m.v.)

Justitsministeriet har med skrivelse af den 10. december 2003 anmodet om en udtalelse om ovennævnte lovforslag. Sagen har været forelagt bestyrelsen.

Afskaffelse af adgangen til at give advarsler

Bestyrelsen finder ikke at kunne anbefale, at man afskaffer muligheden for at tildele en advarsel for besiddelse af mindre mængder stof til eget forbrug.

Der er ikke påvist grunde til at tro, at en sådan "opkriminalisering" skulle virke begrænsende på forbruget. Det eneste man opnår er, at en meget stor gruppe danskere, som igennem 30 år har vænnet sig til, at en ganske lille smule stof til privat brug kun mødes med en advarsel, nu vil føle sig kriminaliseret. Næppe med den virkning, at de vil afstå fra deres hidtidige adfærd, men blot således, at de føler sig "stemplede" og dermed sat i bås med andre kriminelle.

Et sådant initiativ vil ikke øge respekten for lovgivningen i almindelighed, men snarere være med til at svække denne respekt, fordi så mange vil blive kriminaliseret uden at føle det rimeligt.

Generelt kan det siges, at hvis lovgivningen går direkte imod almindeligt udbredte holdninger i samfundet, øger det den samlede mistro over for lovgivningen.

Derimod er det formentlig en langt bedre ide at forsøge at ramme de sælgere, som udnytter unge mennesker, der er samlet i restaurations- eller festmiljøet. Her er der tale om, at unge mennesker, uden selv at bede om det, bliver tilbudt stoffer i forbindelse med, at de er samlet for at holde fest. Denne situation adskiller sig fra tilfælde, hvor man selv vælger at henvende sig til en sælger for på eget initiativ at anskaffe en mindre mængde stof til eget brug.

Urinprøver i fængslerne

Indførelse af tilfældige og ubegrundede krav om afgivelse af urinprøve i fængslerne forekommer for vidtgående. Et sådant krav vil altid blive opfattet som en beskyldning om misbrug af ulovlige stoffer. Det vil således føles nedværdigende at skulle afgive en sådan prøve, hvis der ikke er nogen konkret mistanke. Den foreslåede regel vil således medvirke til at gøre afsoningen mere ydmygende og i sidste ende kunne gøre det vanskeligere at resocialisere de pågældende.

Udgangspunktet bør være, at selve straffen ligger i dennes frihedsberøvende karakter, men at man ikke derudover bør udsætte de indsatte for andre restriktioner end sådanne, der har en klar saglig begrundelse.

Det er allerede i dag muligt at forlange urinprøver, hvis personalet kan konstatere, at en indsat synes at være påvirket af ulovlige stoffer. Der ses ingen grund til at afkræve urinprøver i videre omfang, end de nugældende regler giver mulighed for.

Bestyrelsen har ingen bemærkninger til forslaget om, at man kan undlade at udarbejde handleplaner for indsatte, der er socialt velfungerende personer.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret

Østergade 16 ER/er
14. januar 2004

Vedr.: Sagsnr. 2003-740-0246. Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, konkursloven, dødsboskifteloven og skifteloven (Digital kommunikation i retsplejen, kendelser med begrænset sagsfremstilling, regler om vidneforvarede m.v.)

Justitsministeriet har med skrivelse af den 8. december 2003 anmodet om en udtalelse om ovennævnte bvforslag. Sagen har været behandlet af bestyrelsen, for så

vidt angår reglerne om vidneforvar og varetægtsfængslede overførsel til afsoningsanstalter.

Regler om vidneforvarede

Udgangspunktet er, at vidneforvarede godt må modtage besøg, men retten kan bestemme noget andet, tilsvarende med hensyn til brevkontrol. Baggrunden herfor finder man i bemærkningerne side 33, kendelsen afsagt i år af Østre Landsret (gengivet i Lf Medd 66/2003), hvor landsretten efterlyste et sikkert hjemmelsgrundlag for at nægte besøg.

Vidneforvar sker jo ikke af hensyn til efterforskningen, men fordi et vidne nægter at udtale sig. Hvis man som kriterium for at nægte besøg alene har "forvaringens øjemed", kunne man befrygte, at nægtelse af besøg i visse tilfælde vil blive brugt til at sætte ekstra trumf på i forhold til det genstridige vidne.

Bestyrelsen skal foreslå, at det præciseres i retsplejeloven hvilke situationer eller hensyn, der kan føre til, at anklagemyndigheden med rettens godkendelse kan nægte besøg.

Bestyrelsen har ligeledes betænkeligheder ved den foreslåede opsamlingsbestemmelse i § 178, stk. 8, hvor retten af hensyn til forvaringens øjemed kan foretage andre begrænsninger i den forvarede retigheder.

Det vil være rigtigere, at der administrativt fastsættes regler for, i hvilket omfang tilbageholdelsen skal ligne varetægtsfængsling eller straffuldbyrdelse, jfr. den foreslåede stk. 9, men yderligere indgreb i vidnets frihedsrettigheder bør ikke være underkastet et skøn fra den ret, der vil motivere vidnet til at udtale sig.

Overførsel af varetægtsarrestanter til afsoningsanstalt

§ 777 foreslås ændret således, at det ikke kræver rettens godkendelse, at en varetægtsarrestant overføres til en afsoningsanstalt. Det er ubetænkeligt, hvis denne selv samtykker heri, jfr. § 777, 1. pkt. Men som forslaget er formuleret, er det ikke klart, om den manglende godkendelse fra retten også tænkes at gælde i situationer, hvor overførsel sker uden arrestantens godkendelse.

Henset til forslagens bemærkninger, herunder Politimesterforeningens tidligere udtrykte ønske om at foretage overflytninger mod den varetægtsfængslede ønske, finder bestyrelsen det rigtigst, at det udtrykkeligt i § 777, 2. pkt. bliver fastslået, at overførsel uden arrestantens samtykke kræver rettens godkendelse, idet en sådan

overførsel betyder opgivelse af den særstatus, som varetægtsfanger indtager i forhold til strafafsonere.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 1/2004

Aktindsigt - Forsvarerpålæg - Generelt

Retsplejelovens § 745 a

Spørgsmål om generelt forsvarerpålæg i narkosag, hvor én person A ved en større anholdelsesaktion blev løsladt, mens de andre varetægtsfængsledes. Anklagemyndigheden frafaldt få dage før den mundtlige forhandling i landsretten kære af byrettens kendelse, der ophævede det generelle pålæg vedr. de forhold, hvori A var sigtet.

Retten i Ballerup nr. S 3-780/2003, 29/10 2003

I en omfattende narkotikasag blev A anholdt ultimo april 2003 ved en stor fælles aktion, men løsladt. Forsvareren for A bad dagen efter om beskikkelse og aktindsigt og modtog en måned efter materialet med generelt pålæg på alle akter, men med tilkendegivelse af, at politiet efter nærmere forhandling var indstillet på at ophæve pålæggene på de bilag, der kun vedrørte A.

En måned efter udleveringen bad forsvareren politiet præcisere, hvilket materiale pålæggene kunne ophæves for. Forsvareren rykkede efter yderligere 1½ måned og i forbindelse med et retsmøde den 18/8 2003 om anteciperet bevisførelse meddelte politiet, at det ikke var politiets hensigt foreløbig at gennemgå sagen for at afklare hvilket bilag, der kunne fritages for pålæg. Da forsvareren begærede det generelle pålæg indbragt for retten, meddelte anklagemyndigheden den 26/8 2003, at pålægget kunne ophæves, for så vidt angik A's anholdelse, ransagning og første afhøring samt efterforskning vedr. hans økonomi, som han havde givet samtykke til. Endelig retsbøger, der gav tilladelse til aflytning af A's telefon to måneder det foregående år. Aflytningsmaterialet selv var imidlertid fortsat omfattet af pålægget.

Efter yderligere brevveksling blev sagen indbragt for retten. Det omtvistede materiale omfattede i forhold 1-2, der direkte angik A, 5-6 ringbind, hvortil kom udskrifterne af telefonaflytningerne.

Under retsmødet anmodede forsvareren *principalt* om, at pålægget blev ophævet i det hele (bortset fra et enkelt bilag, hvor pålæg også var opretholdt i forhold til de øvrige sigtede), *subsidiært* med den angivne undtagelse ophævet i relation til forhold 1-2, der direkte vedrørte sigtede, og *mere subsidiært* alene opretholdtes efter en konkret vurdering af de enkelte bilag.

Anklagemyndigheden krævede pålæggene opretholdt i det hele.

"Retten afsagde

k e n d e l s e:

Selvom der er tale om en meget alvorlig sag med mange implicerede, og sigtede efter det foreliggende har henvendt sig til et vidne på en uheldig måde, finder retten ikke, at anklagemyndigheden har sandsynliggjort, at det efter en vurdering af sagens konkrete omstændigheder vil være nødvendigt fortsat at opretholde et pålæg over for denne sigtede, der er så omfattende, at det reelt hindrer vedkommende i at få kendskab til, hvad sigtelsen mod ham bygger på.

Da retten, som sagen er forelagt, ikke har mulighed for at tage forsvarerens mere subsidiære påstand til følge efter en vurdering af de enkelte bilag,

b e s t e m m e s:

Anklagemyndighedens pålæg til forsvareren ændres, således at det ikke vedrører forhold 1-2 bortset fra bilag A-F-1-5."

Anklagemyndigheden kærede til landsretten og fik tillagt opsættende virkning.

Parterne afgav processkrifter til landsretten. Nu påstod anklagemyndigheden *subsidiært*, at pålægget blev opretholdt 14 dage, således at politi og anklagemyndighed, evt. efter drøftelse med forsvareren, kunne få mulighed for at gennemgå sagens materiale med henblik på udstedelse af et mindre omfattende pålæg.

Anklagemyndigheden oplyste bl.a., at det drejede sig om grænseoverskridende kriminalitet, at der var 4 arrestanter i sagen, der var isolerede, og at efterforskningen ikke var afsluttet. Der blev yderligere henvist til den videre adgang til at give pålæg efter retsplejelovsændringen i 2003, hvor § 745 blev ændret til § 745 a.

Forsvareren afgav svarskrift den 4/11 2003 (hvorfra referatets forhistorie til retsmødet er taget).

Inden landsretten nåede at behandle sagen den 8/12 2003, hvor landsretten havde anordnet mundtlig behandling, meddelte anklagemyndigheden ved skrivelse af 4/12 2003, at man frafaldt kæren med den begrundelse, at efterforskningen af forholdet, som A var sigtet i, var kommet et skridt længere, således at efterforskningen ikke længere nødvendiggjorde et generelt pålæg. Nogle enkelte bilag i forhold 1-2 var dog stadig undergivet pålæg af hensyn til kildebeskyttelse, for så vidt angik vidner m.v.

Landsforeningens Meddelelse 2/2004

Asyl - Udvisning og efterfølgende opholdstilladelse

Udlændingelovens § 10 og § 49 a

Har en flygtning fået inddraget sin opholdstilladelse i forbindelse med en udvisningsdom i en straffesag, kan spørgsmålet om fortsat asyl prøves i Flygtningenævnet, der undertiden giver en ny opholdstilladelse. De nedennævnte sager er fundet i Information fra Flygtningenævnet IFF nr. 38 - januar 2004 og angives med det jr.nr., de har i informationsbladet.

1) Nr. 24/38, 3/11 2003

Libyer L på 40 år indrejste i 1988 og blev året efter meddelt F-status. Efter klage blev han af Direktoratet for Udlændinge i 1993 meddelt K-status. Den 23/1 2003 blev han ved ankedom (ØL 15. afd. a.s. nr. S-4391-02) idømt fængsel i 1 år og 6 måneder, en skærpelse af byrettens dom på 1 år for overtrædelse af straffelovens § 181, stk. 1, § 245, stk. 1, § 266 og § 291, stk. 2. De tre sidste bestemmelser vedrørte et groft overfald på tidligere samlever, hendes søster og mor, trusler og hærværk. Brandstiftelsen var sket under varetægtsfængsling, hvor L satte ild til sin celle.¹⁾ Landsretten bestemte udvisning i 10 år.

Flygtningenævnet lagde bl.a. til grund, at L oprindelig udrejste efter at være løsladt ved amnesti efter en dødsdom for politisk aktivitet. L havde i 1990 - 1992 i tre tilfælde haft konflikt med libyske myndigheder i Danmark og Sverige.

Efter baggrundsoplysningerne var L fortsat i risiko for asylbegrundende forfølgelse ved en tilbagevenden og derfor isoleret set omfattet af udlændingelovens § 7, stk. 1.

Herefter skulle udlændingelovens § 10 afvejes. Efter lovens bemærkninger i overensstemmelse med Flygtningekonventionens art. 33, stk. 2, hvorefter udelukkelse fra

¹⁾ Beskrivelsen af gerningsindholdet stammer ikke fra IFF, men dommene i straffesagen, ER

asyl forudsatte, at den kriminalitet, L var dømt for, måtte betragtes som særlig farlig, således at L af den grund skulle anses for at udgøre en fare for samfundet.

Selv om de begåede lovovertrædelser måtte betragtes som grove, fandtes de dog ikke at have en sådan grovhed og karakter, at konventionens art. 33, stk. 2, var opfyldt, hvorefter L blev meddelt opholdstilladelse på ny efter udlændingelovens § 7, stk. 1.

2) Nr. 26/38, 27/11 2003

Nævnet **stadfæstede** en inddragelse af opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 2, jfr. § 10, stk. 2, vedr. en palæstinenser P fra Syrien på 42 år. P var indrejst i 1987 og blev året efter meddelt K-status.

I 1994 blev P i Tyskland idømt 5 års fængsel for narkotika og siden ved ankedom i 1999 i Danmark idømt 7 måneders fængsel for lov om euforiserende stoffer og udvist i 5 år. Siden var han i 2001 idømt fængsel i 8 måneder og udvist i 5 år og senest i 2003 straffet med en fællesstraf af fængsel i 8 måneder og udvist i 5 år, ligeledes for lov om euforiserende stoffer.

Nævnet fandt, at P ved en tilbagevenden til Syrien ville være i risiko for overgreb omfattet af udlændingelovens § 7, stk. 2.

Efter karakteren af P's kriminalitet, herunder hans hurtige recidiv, fandt nævnet efter en samlet vurdering, at der forelå sådanne særlige grunde, at betingelserne for at nægte opholdstilladelse var opfyldt.

P var herefter udelukket fra at få opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2, jfr. § 10, stk. 2. Men han kunne ikke tvangsmæssigt udsendes til Syrien eller til et land, hvor der var risiko for, at han ville blive udsendt til Syrien, jfr. udlændingelovens § 31, stk. 1.

3) Nr. 27/38, 17/12 2003

Nævnet **stadfæstede** en inddragelse af opholdstilladelse til en etnisk hutu B fra Burundi, der var 34 år og indrejste i 1997, hvorefter han året efter blev meddelt F-status.

I 2001 blev B for narkotika idømt 5 års fængsel og udvist for bestandig.²⁾

Under nævnsbehandlingen var der visse troværdighedsproblemer, og nævnet kunne derfor ikke lægge til grund, at klageren var profileret i hjemlandet, hvor der nu var en

²⁾ Ikke i Ugeskriftet, ER

igangværende fredsproces, ligesom der ikke skete generel forfølgelse af etniske huer.

Det kunne herefter ikke lægges til grund, at B risikerede en af udlændingelovens § 7 omfattet forfølgelse, ligesom det heller ikke kunne antages, at B var i en konkret risiko for dødsstraf, eller for at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, jfr. udlændingelovens § 31. B kunne derfor udsendes af Danmark.

- 00000 -

Om en sag svarende til den først refererede, se Lf.Medd. 98/2003.

Landsforeningens Meddelelse 3/2004

Færdselsloven - Kørsel i frakendelsestiden - Strafudmåling

Færdselslovens § 56

T var i 2003 for spritkørsel og efterfølgende kørsel, mens førerretten var midlertidigt inddraget, idømt fængsel i 14 dage betinget med vilkår bl.a. om bøde og alkoholist-behandling. Nu havde han bl.a. to nye kørsler i frakendelsestiden til påkendelse. Anklagemyndigheden påstod den betingede straf udløst, men retten fandt efter motiverne ikke grundlag for andet end bøde.

Retten i Roskilde nr. S 1-1300/03, 5/11 2003

T var tiltalt dels for overtrædelse af færdselslovens § 56 ved kørsel den 4. marts 2003, selv om førerretten var midlertidigt inddraget den 14. december 2001.

I forhold 2 og 3 var han tiltalt for overtrædelse af færdselslovens § 117, stk. 6, ved henholdsvis den 23. april og den 15. maj 2003 at have kørt bil, selv om han den 24. marts 2003 blev frakendt retten til at føre køretøj i 2½ år fra den 14. december 2001 at regne.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om udløsning af den betingede straf af fængsel i 14 dage i henhold til dommen af 24. marts 2003 samt yderligere en bøde på kr. 13.000.

T erkendte sig skyldig. T havde en gammel færdselsdom fra 1992, hvor han havde generhvervet retten til at erhverve kørekort ved rettens kendelse i 1994. Derudover

var han som ovenfor nævnt dømt for spritkørsel den 24. marts 2003 samt kørsel, mens førerretten midlertidigt var inddraget, med betinget fængsel i 14 dage med vilkår om alkoholistbehandling samt en bøde på kr. 9.000. Førerretten var frakendt 2½ år fra den 14. december 2001.

Resten er citat fra byrettens dom, efter at det var fastslået, at T var skyldig i de påsigtede forhold:

"Ved lov nr. 396 af 13. juni 1990 blev færdselslovens § 117, stk. 5 (svarende til den nugældende § 117, stk. 6) om kørsel i frakendelsestiden ændret således, at straffen for førstegangskørsel i frakendelsestiden er bøde. Forud for denne lovændring var sager om kørsel i frakendelsestiden næsten undtagelsesfrit blevet afgjort med ubetinget frihedsstraf, også i førstegangstilfælde.

Formålet med lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven, der trådte i kraft 1. juli 2000, var, at spirituskørsel eller promillekørsel, der hidtil var blevet afgjort med ubetinget frihedsstraf mellem 10 og 60 dage, i stedet - som alt overvejende hovedregel - skulle afgøres med en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling.

Det fremgår udtrykkeligt af bemærkningerne til lovforslaget, at betinget dom med vilkår om samfundstjeneste også forudsættes at kunne finde anvendelse ved kørsel i frakendelsestiden uden for prøvetiden i eller uden kombination med spiritus- eller promillekørsel.

Det har således været hensigten med de to nævnte lovændringer, at brugen af ubetinget frihedsstraf som sanktion for kørsel i frakendelsestiden skulle begrænses væsentligt.

Anklagemyndighedens påstand forudsætter, at førstegangskørsel i frakendelsestiden, for hvilken forseelse der isoleret betraget ikke kan idømmes frihedsstraf, skal udløse ubetinget frihedsstraf i alle tilfælde, hvor tiltalte begår forseelsen i prøvetiden i henhold til en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling.

En sådan konsekvens, der ikke ses at have været forudsat i forarbejderne til lov nr. 230 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven, ville indebære, at en meget betydelig del af de førstegangstilfælde, der fremover vil komme til pådømmelse, skal medføre ubetinget frihedsstraf.

Da et sådant resultat strider afgørende mod den hensigt om reduktion af anvendelse af frihedsstraf i sager om kørsel i frakendelsestiden, der ligger til grund for de to oven-

nævnte lovændringer, findes der ikke grundlag for at tage anklagemyndighedens påstand til følge.

Det bestemmes derfor i medfør af straffelovens § 61, stk. 2, nr. 1, at den betingede dom af 24. marts 2003 med vilkår om alkoholistbehandling opretholdes uændret, og at der i medfør af færdselslovens § 117, stk. 5, jf. § 56, stk. 1, jf. straffelovens § 89 og efter færdselslovens § 117, stk. 6 idømmes tiltalte en bøde på 13.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 10 dage."

Landsforeningens Meddelelse 4/2004

Beviser - Politiafhøring som eneste bevis - Tyveri eller brugstyveri - Urigtig erkendelse

Straffelovens § 276 og § 293 a

Tiltalt for groft tyveri af to biler i lufthavnen, som T havde erkendt under politiafhøring. Alene dømt for brugstyveri af én bil. Erkendelsen var faldet, fordi T var bange for at blive varetægtsfængslet.

Københavns Byrets 17. afd. nr. 17. 20880/03, 25/11 2003

T på 23 år var tiltalt i forhold 1 **principalt** for tyveri af 2 biler, hver til en værdi af ca. kr. 320.000 og af samme mærke, samme dag i juni 2003 med tre kvarters mellemrum, **subsidiært** for brugstyveri af de samme biler.

I forhold 2 for at have kørt uden at have erhvervet kørekort, og i forhold 3 og 4 for senere samme dag at have stjålet et sæt nummerplader og påsat dem på en af de under 1. nævnte biler.

Der var påstand om fængselsstraf. T erkendte brugstyveri vedr. den ene bil.

T og den afhørende kriminalassistent K afgav forklaring, der kun er gengivet i retsbogen.

T var tidligere straffet:

- 1999 Tyveri og hæleri, fængsel i 30 dage.
- 2001 Brugstyveri og færdselsloven, dagbøder.
- 2002 Brugstyveri, fængsel i 14 dage.

- 2003 Tyveri, til dels forsøg, hæleri og lov om euforiserende stoffer, fængsel i 6 måneder.
2003 Grov vold og undvigelse, fængsel i 4 måneder.

De sidste to domme lå efter gerningstidspunktet i nærværende sag.

Domsmandsrettens bemærkninger:

"Tiltalte har under domsforhandlingen erkendt brugstyveri af en bil. Han er i den forbindelse blevet foreholdt, at han til politiet har erkendt tyveri af to biler. Hertil har tiltalte svaret, at han blot talte politimanden efter munden, fordi han var bange for at blive varetægtsfængslet. Vidnet, kriminalassistent K, der foretog afhøringen af tiltalte, har under domsforhandlingen bekræftet, at tiltalte har erkendt tyveriet som anført i politirapporten. Det er imidlertid ikke ved afhøringen af vidnet blevet afklaret, hvorledes de afgørende spørgsmål om antallet af biler, tiltaltes hensigter med disse og fundet af bilen på parkeringspladsen i Kongelunden, er blevet stillet. Retten finder det herefter, og henset til, at tiltaltes forklaring til politirapporten således i realiteten bliver det eneste afgørende bevis i sagen, ikke med den til domfældelse fornødne sikkerhed godtgjort, at tiltalte, udover i det erkendte omfang, som har støtte i de foreliggende oplysninger, er skyldig i de i anklageskriftet anførte forhold.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 293 a, § 285, jf. § 276, færdselslovens § 117, stk. 5, jf. § 56, stk. 1, og bekendtgørelse om registrering og syn af køretøjer m.v. § 131, stk. 1, nr. 1, jf. § 85, således, at tiltalte som en tillægsstraf i medfør af straffelovens § 89, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 4, sidste pkt., idømmes en bøde på 6.000 kr., subsidiært fængsel i 10 dage. Retten finder ikke, at en samtidig påkendelse med de forhold, der indgik i dommen af 16. juni 2003, ville have medført en forhøjelse af den i denne dom fastsætte fængselsstraf.

Efter omstændighederne skal sagens omkostninger betales af Statskassen."

Landsforeningens Meddelelse 5/2004

Udlændingeloven - Tavshedspligt - Torturkonventionen

Straffelovens § 152, retsplejelovens § 746

*Inden ændringen af udlændingeloven i 2002, hvor der blev indsat bestemmelserne § 45 a-c, hvorefter udlændingemyndighederne i særlige tilfælde kan videregive oplysninger fra en asylsag til andre **danske** myndigheder, gjaldt der uden forbehold tavshedspligt i asylsager. Nærværende sag omhandler udlevering af oplysninger **til hjem-***

landets myndigheder meddelt af den asylsøgende i 1993. Hvor brud på fortrolighed er på spil, gælder det undertiden ikke blot jura, men menneskeskæbner, som det vil ses af slutningen af referatet.

Ø.L. 7. afd. kære nr. S-3672-03, 25/11 2003

A indrejste fra et mellemøstligt land M i 1993 og oplyste i forbindelse med asylansøgningen, at han for landets regime havde arbejdet som afhører og i denne forbindelse havde udøvet tortur.

I forbindelse med de skemaer, asylsøgende den gang skulle udfylde, var det i indledningen på asylsøgernes sprog anført:

"De oplysninger, som De afgiver til brug for Deres asylansøgning, behandles strengt fortroligt af de danske myndigheder og af de tolke, som myndighederne betjener sig af. Der er **tavshedspligt** vedrørende de oplysninger som De afgiver. Disse oplysninger vil derfor **ikke** blive videregivet til myndighederne i Deres hjemland."

(Fremhævningserne er medtaget som i skemaet)

A blev afhørt to gange af dansk politi. Af begge rapporter fremgik:

"Ansøgeren er gjort bekendt med:

At oplysningerne i anledning af ansøgningen behandles fortroligt.

At det danske sagsbehandlende personale har tavshedspligt i henhold til den danske straffelov.

At danske myndigheder ikke retter henvendelse til myndighederne i ansøgerens hjemland uden ansøgerens udtrykkelige samtykke.

At rapporten afgives til Direktoratet for Udlændinge til brug for Direktoratets behandling af ansøgningen."

Han fik i 1995 afslag på asyl, idet direktoratet henset til hans familieforhold anså det for usandsynligt, at han havde arbejdet som afhører.

Flygtningenævnets flertal lagde imidlertid til grund, at han i en periode på 6 måneder havde arbejdet som afhører, hvorefter han ønskede at ophøre. Han var isoleret set konventionsflygtning, men udelukket som følge af artikel 1 Fb på grund af oplysning-

gerne om tortur. Et flertal meddelte herefter A F-status under hensyn til hans risiko ved en tilbagevenden til hjemlandet.³⁾

A fik dansk indfødsret i 2000 tillige med to børn.

Som følge af offentlig debat om udlændinge her i landet, der måtte have overtrådt forskellige konventioner i hjemlandet, blev der af Statsadvokaturen for Særlige Internationale Straffesager indledt efterforskning mod A, hvorunder advokaturen i december 2002 rettede henvendelse til hjemlandets myndigheder via Interpol. A's navn og fødselsdato var anført, tillige med den periode, han angav at have været afhører, hvor han skulle have bistået med at udsætte adskillige kriminelle og politiske fanger for fysisk og psykisk tortur under afhøringerne.

Advokaturen oplyste, at man ønskede at retsforfølge A for disse forbrydelser, og der blev stillet forskellige spørgsmål, herunder om der forelå oplysninger om tortur, udført af A.

Myndighederne i hjemlandet M udbad sig for at besvare henvendelsen kopi af identitetspapirer (foto, pas), fingeraftryk og oplysning om faderens navn.

Efter yderligere korrespondance stillede advokaturen i udsigt, at M's myndigheder ville modtage de ønskede informationer i slutningen af februar 2003.

Hverken advokaturen eller politiet orienterede A om henvendelsen til M's myndigheder eller søgte at opnå hans samtykke. A blev først opmærksom på henvendelsen, efter at han fik beskikket en forsvarer, der modtog de samlede sagsakter.

Forsvareren søgte først via påklage til Rigsadvokaten at forhindre, at de begærede oplysninger blev udleveret, idet det ville indebære en risiko for A's tilbageværende familie i M. Rigsadvokaten fandt den 1/7 2003 ikke, at henvendelsen til M's myndigheder indebar et brud på tavshedspligten.

Heller ikke Justitsministeriet fandt anledning til at skride ind. Justitsministeriet var meget tilbageholdende med at meddele pålæg i konkrete sager, medmindre der forelå ganske særlige omstændigheder. Justitsministeriet fandt ikke, at der i denne sag forelå sådanne ganske særlige omstændigheder (2003-2001-0251, 21/8 2003).

Forsvareren klagede herefter til Ombudsmanden, der imidlertid den 1/9 2003 måtte meddele, at han ikke kunne behandle sagen, idet statsadvokaten ville forelægge

³⁾ Det var før, at det var rigtigt indarbejdet i nævnets praksis, at man uden at tildele asyl kunne tilkendegive, at tvangsmæssig tilbagesendelse ikke var mulig, ER.

spørgsmålet om lovligheden af videregivelsen af de pågældende oplysninger for den lokale byret i medfør af RPL § 746. Man ville fra anklagemyndigheden afvente retens kendelse, før der blev videregivet yderligere oplysninger.

Byretten afsagde kendelse den 8/10 2003, hvor man refererede, at der var rejst sigtelse mod A for overtrædelse af straffelovens § 246, fr. § 245, ved inden foråret 1993 som afhører i hjemlandet at have forøvet vold og tortur på nærmere beskrevet måde over for et ikke nærmere kendt antal kriminelle og politiske fanger.

Der havde været et tidligere retsmøde i sagen, fordi A og hans forsvarer klagede over, at der blev optaget foto og fingeraftryk. (Kriminalretten tog ved klagens afvisning ikke stilling til, om de optagne fingeraftryk og fotos lovligt kunne videregives til hjemlandets myndigheder).

Kendelsen refererer korrespondancen mellem advokaturen og M's myndigheder, herunder hvilke oplysninger man udbad sig derfra for at besvare advokaturens henvendelse.

Kendelsen fortsætter:

"Det fremgår, at sigtelsen er rejst på grundlag af sigtedes egne oplysninger i forbindelse med hans ansøgning om politisk asyl i 1993, samt at sigtede under den nu indledte efterforskning ikke har ønsket at udtale sig yderligere i sagen. Det er endvidere oplyst, at Flygtningenævnet den 10. januar 1996 tildelte sigtede opholdstilladelse med bemærkning, at sigtede som udgangspunkt var omfattet af Udlændingelovens § 7, stk. 1, men at han under hensyn til, at han havde deltaget i tortur af både kriminelle og politiske fanger, var omfattet af FN's Flygtningekonventions artikel 1, F og derfor ikke kunne opnå asyl, hvorimod han under hensyn til den ikke ubetydelige risiko for forfølgelse af ham ved tilbagevenden til hjemlandet fik opholdstilladelse efter den nævnte lovs § 7, stk. 2. Han har senere opnået indfødsret i riget.

Det fremgår endelig, at den beskikkede forsvarer over for rigsadvokaten dels har klaget over den indledende henvendelse til de M'ske myndigheder, dels har påklaget den påtænkte fremsendelse af fotografi og fingeraftryk til M, og at rigsadvokaten den 1. juli 2003 dels har afvist klagen over den tidligere henvendelse og dels har udtalt, at han finder oversendelse af fotografi og fingeraftryk berettiget.

Det er af begge parter anerkendt, at de af sigtede under den tidligere asylsag meddelte oplysninger som udgangspunkt må betragtes som fortrolige, og at videregivelse heraf må bedømmes efter reglerne i straffelovens § 152 ff.

Statsadvokaten har gjort gældende, at videregivelse af oplysningerne ikke ubetinget og under alle omstændigheder er udelukket jfr. ordet "uberettiget", men at sådan videregivelse under særlige forhold kan være berettiget og i den foreliggende sag må anses som påkrævet under hensyn til opfyldelsen af Danmarks traktatlige forpligtelser, i dette tilfælde nødvendigheden af at efterforske og søge pådømmelse af særdeles grove forbrydelser. Herunder gøres gældende, at efterforskningen ikke ses at medføre risiko for sigtede, som har fast bopæl i Danmark, og at der ikke er oplyst konkrete omstændigheder til støtte for en antagelse om, at sigtedes i M boende familie løber risiko for overlast ved den indledte efterforskning, hvorved bl.a. er oplyst, at der ikke fra de lokale myndigheders side ses rettet henvendelse til disse slægtninge i årene efter sigtedes udrejse her til riget.

Forsvareren har gjort gældende, at der er en reel risiko for, at sigtedes i M boende familie vil blive udsat for overlast. Forsvareren har endvidere henvist til den lange årrække siden de angivelige strafbare handlinger samt til den forventede meget ringe nytte af en eventuel udtalelse fra de M'ske myndigheder om sigtedes forhold i hjemlandet.

Retten skal udtale:

Indledningsvis bemærkes, at uanset at retten ved pådømmelse af en tvist i medfør af retsplejelovens § 746 efter lovens tekst alene har kompetence til at bedømme lovligheden, men ikke hensigtsmæssigheden af anklagemyndighedens efterforsknings-skridt, vil det være umuligt at foretage en afvejning af lovligheden af de i nærværende sag omhandlede skridt uden en samtidig overvejelse af hensigtsmæssigheden, idet en åbenbar høj nytteværdi kan skabe en berettigelse til videregivelse af oplysningerne, som muligt ellers ikke ville være til stede.

Retten er med anklagemyndigheden enig i, at hensynet til opklaring af alvorlige forbrydelser kan gennembryde hensynet til fortrolighed jfr. punkt 103 *in fine* i "UN Refugee Agency"s retningslinier om international beskyttelse (HCR/GIP/03/05), samt at tortur på grund af denne forbrydelses grovhed kan falde ind under undtagelsesbestemmelsen.

I det foreliggende tilfælde kan retten dog med forsvareren ikke bortse fra, at henvendelser nødvendigvis må ske til det samme styre, som sigtede angiveligt har tjent i 1992-93, og at videregivelse af oplysninger om, at sigtede over for danske udlændingemyndigheder har hævdet at have begået forbrydelser i dette styres tjeneste, kan medføre en ikke ubetydelig risiko for overgreb særlig over for sigtedes i hjemlandet boende familiemedlemmer. Endvidere vil nytten ved oplysninger opnåede fra de M'ske myndigheder være begrænset, hvad enten et eventuelt svar er positivt, d.v.s. at det

bekræftes, at sigtede har været ansat i den relevante gruppering og herunder har eller kan have gjort sig skyldig i tortur, eller negativt, hvorved M'ske myndigheder bestri-der kendskab til de angivelige overtrædelser. Retten lægger i denne forbindelse vægt på, at sigtelsen indtil videre alene hviler på sigtedes egne oplysninger og ikke ses at være støttet af uafhængige indicier. Endelig bemærkes, at retten ikke kan bortse fra en risiko for, at de lokale myndigheder som repressalier for sigtedes oplysninger til danske udlændingemyndigheder vil udsætte sigtedes i hjemlandet boende familie-medlemmer for overlast.

Herefter må videregivelse af de relevante oplysninger anses som uberettiget, hvilket både gælder den oprindelige henvendelse af 17. december 2002 og den påtænkte oversendelse af fotografi og fingeraftryk til de M'ske myndigheder.

T h i b e s t e m m e s :

Statsadvokaten for særlige internationale straffesagers henvendelse af 17. december 2003 til Interpol, M, med videregivelse af oplysninger om de af sigtede A meddelte oplysninger til danske udlændingemyndigheder om angivelige torturhandlinger i det M'ske styres tjeneste må anses som uberettiget.

Statsadvokatens anmodning om godkendelse af, at sigtedes fotografi og fingeraftryk oversendes de M'ske myndigheder i efterforskningsøjemed, kan ikke tages til følge."

Advokaturen påkærede kendelsen med påstand om, at de allerede meddelte oplysnin-ger fra december 1992 kendtes lovlig, og at en anmodning om godkendelse af, at A's fotografi og fingeraftryk oversendtes hjemlandets myndigheder i efterforskningsøje-med, blev taget til følge.

Resten er citat af landsrettens kendelse:

"Kriminaldommeren har ved sagens fremsendelse henholdt sig til den trufne afgørel-se.

I henhold til artikel 7, stk. 1, i Torturkonventionen, jf. bekendtgørelse nr. 88 af 23. oktober 1987 (Lovtidende C) af konvention af 10. december 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, er Danmark forpligtet til at gennemføre en eventuel retsforfølgning vedrørende torturhandlinger begået af personer, der ikke udleveres til retsforfølgning i et andet land.

Da videregivelse af de omhandlede fortrolige oplysninger sker med henblik på efterforskning af vold og tortur, jf. straffelovens § 246, jf. § 245, må videregivelsen, uanset sigtedes forhold, anses for lovlig.

T h i b e s t e m m e s:

Henvendelsen af 17. december 2002 fra Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager til Interpol, M, med videregivelse af oplysninger om de af sigtede, A, meddelte oplysninger til danske udlændingemyndigheder om angivelig torturhandlinger i det M'ske styres tjeneste kendes lovlig, og Statsadvokatens anmodning om godkendelse af, at sigtedes fotografi og fingeraftryk oversendes de M'ske myndigheder i efterforskningsøjemed, tages til følge."

- oo0oo -

Forsvareren havde bl.a. i sit indlæg under sagens retlige behandling henvist til de i Kriminalrettens kendelse nævnte UNHCR Guidelines om International Protection fra 4/9 2003:

- "103. Consideration of the exclusion clauses may lead to the sharing of data about a particular asylum application with other States, for example, to gather intelligence on an individual's suspected terrorist activities. In line with established principles, information on asylum-seekers, including the very fact that they have made an asylum application, should not be shared with the country of origin as this may place such persons, their families, friends or associates at risk. In exceptional circumstances, where national security interests are at stake, contact with the country of origin may be justified. For example, this may be the only method by which to obtain concrete evidence about an individual's previous and potentially ongoing terrorist activities. Even in such situations, the existence of the asylum application should still remain confidential.
104. The principle of confidentiality continues in principle to apply even when a final determination of exclusion has been made. This is necessary to preserve the integrity of the asylum system - information given on the basis of confidentiality must remain protected."

Forsvareren bemærker bl.a.:

"Som du kan se har Landsretten end ikke gidet at begrunde det ændrede resultat.

Desværre begik min klient selvmord samme dag som Landsretten afsagde sin kendelse, hvorfor sagen stopper her."

Landsforeningens Meddelelse 6/2004

Narkotika - Forsæt - Frifindelse for uvidende kurer - Våd- eller tørvægt

Straffelovens § 191

Nogle tror måske, at der gælder en slags objektivt ansvar, hvis der findes narko i kufferten. Men nej. En kvinde blev frifundet, trods fund af 4 kg kokain emballeret i shampooflakser. Hendes rejseledsager, der nok vidste, at hun transporterede narko, blev dømt ikke for 4, men 1 kg kokain, for hvilket hun fik 5 år. Vægten skulle regnes som tørvægt, men dette fik mindre betydning på grund af det begrænsede forsæt.

Ø.L. 1. afd. N nr. S-3211.03, 18/12 2003

To engelske kvinder, A på 31 år og B på 20 år, var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, ved i juni 2003 i forening at have indført 13,2 kg kokain fra Brasilien til Københavns Lufthavn, idet A i 8 shampooflasker indførte 6,8 kg og B i 8 shampooflasker indførte 6,3 kg.

Subsidiært var de tiltalte tiltalt for hver deres kvantum.

Under domsforhandlingen var det fremme, at de oplyste kvanta var våd kokain, og anklagemyndigheden berigtigede derfor ved domsforhandlingens påbegyndelse anklageskriftet til at omfatte kokainen i tørvægt, eller tilsammen i alt ca. 9,1 kg.

A erkendte sig skyldig i at have indført ca. 1 kg kokain. B nægtede sig skyldig.

Ingen af de pågældende havde nogen nærmere tilknytning til Danmark.

Der blev stillet følgende hovedspørgsmål vedr. A:

- 1) Om hun var skyldig i indsmugling af 9,1 kg kokain, hvoraf hun selv havde haft 4,7 kg og en anden 4,4 kg.
- 2) Om hun var skyldig i indsmugling af 4,7 kg.
- 3) Om hun var skyldig i indsmugling af ca. 2 kg, idet hun alene havde haft forsæt til, at der skjult i shampooflaskerne var i alt ca. 2 kg kokain, fordelt med ca. 1 kg i hver kuffert.

- 4) Om hun var skyldig i indsmugling af ca. 1 kg, idet hun alene havde forsæt til, at der skjult i shampooflaskerne i hendes egen kuffert havde været ca. 1 kg kokain.

Nævningene svarede nej til de tre første hovedspørgsmål, men ja til det fjerde spørgsmål. Der var 16 stemmer for at fastsætte straffen til 5 år og 8 stemmer for at fastsætte straffen til 4 års fængsel. Der var enighed om udvisning for bestandig.

Spørgsmålene vedr. B var således:

- 1) Om hun var skyldig i indsmugling af 9,1 kg kokain, hvoraf hun selv havde 4,4 kg og en anden 4,7 kg.
- 2) Om hun var skyldig i indsmugling af 4,4 kg.
- 3) Om hun var skyldig i indsmugling af ca. 2 kg, idet hun alene havde forsæt til, at der skjult i shampooflaskerne var i alt ca. 2 kg kokain fordelt med ca. 1 kg i hver kuffert.
- 4) Om hun var skyldig i indsmugling af ca. 1 kg, idet hun alene havde forsæt til, at der skjult i shampooflaskerne var i alt ca. 1 kg kokain.

Nævningene svarede nej til samtlige hovedspørgsmål, hvorfor B blev frifundet.

- oo0oo -

Forsvareren for B oplyser nærmere:

"Hun var britisk statsborger og var rejst til Guyana i Sydamerika via Barbados. Hun forklarede, at hun havde lånt penge til rejsen af en af hendes venner, og hun rejste derud alene for at få noget ferie. 3 dage efter, at hun ankom til Guyana, ankom der en anden engelsk pige, som hun ikke kendte i forvejen, og som var sendt derud af den samme mand. Efter en uges ophold i Guyana, hvor de 2 piger boede på samme hotelværelse, fik de begge 8 shampooflasker udleveret af en lokal mand, der kendte den engelske mand. Herefter rejste pigerne sammen tilbage til Europa via en rejserute, der bød på først en indenrigsflyvning i Guyana, derefter en kanosejls over en flod til den Brasilianske grænse, derefter en taxatur til Boa Vista i Brasilien, derefter en indenrigsflyvning til Recife i Brasilien, derefter flyvning til Kastrup med mellemlandinger i Lissabon og Bruxelles. Min klient benyttede ikke returbilletten til England via Barbados. Da de ankom til Kastrup, fulgte deres kufferter ikke med. De indlogerede sig på et hotel og ringede der fra adskillige gange til bagageudleveringen i Kastrup Lufthavn. Efter et døgn i København blev de anholdt af politiet, der havde opsnappet kufferterne. I begge kufferter var der 8 flasker shampoo og badeprodukter med i alt 13,3 kg våd kokain, svarende til i alt ca. 9 kg tør kokain. Den anden pige erkendte fra starten, at hun vidste, at der var kokain i flaskerne, men dog kun 1 kg.

Min klient nægtede sig fra starten skyldig og forklarede, at hun blot gjorde en tjeneste ved at tage shampoo og badeflaskerne med til England, idet hun troede, der var tale om specialprodukter til folk med sort hud og afrohår. Shampooflaskerne var kendte mærker som Nivea."

Forsvareren tilføjer:

"Under sagen havde vi stor gavn af en anden nævningesag, som blev refereret i Meddelelser nr. 96/1992 (Riskoger-dommen). Selv om vores sag jo er konkret, så rejser den alligevel nogle generelle spørgsmål om, hvilken grad af naivitet der tillades ved indførsel af narko her i landet. Jeg tror derfor, at sagen kan være gavnlig for andre procedurer i tilsvarende nævningesager."

Landsforeningens Meddelelse 7/2004

Erstatning for varetægtsfængsling - Egen skyld

Retsplejelovens § 1018 a

E krævede erstatning for 44 dages varetægtsfængsling, herunder 26 dage i isolation, sigtet for afpresning. Han havde været i en lejlighed med meddomfældte og afgav forskellig forklaring om, hvorvidt han var blevet bedt om at tage med de to andre, der blev dømt for opkrævelse af et "gebyr". Byretten nedsatte erstatningen til det halve. Landsretten tillagde ikke den ændrede forklaring nogen betydning for udfaldet af straffesagen og tillagde fuld takstmæssig erstatning, men dog ikke et særskilt beløb for den afklædning af E, der var sket i forbindelse med dennes indsættelse i varetægtsfængsel.

Ø.L. 24. afd. nr. S-3362-03, 8/1 2004

E fremsatte krav om erstatning i anledning af, at han i tiden 29/5 - 11/7 2002 var anholdt og varetægtsfængslet, heraf 30/5 - 25/6 i isolation, som sigtet og tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 281, nr. 1. Beløbet udgjorde kr. 34.400, heraf kr. 850 for afklædning. Anklagemyndigheden nedlagde påstand om frifindelse, jfr. § 1018 a, stk. 3, men bestred ikke kravets opgørelse.

E afgav ikke forklaring under erstatningssagen, der blev afgjort på straffesagens oplysninger.

Byretten lagde til grund, at de to medtiltalte A og B blev fundet skyldige i afpresning over for to personer i en lejlighed, og at E havde indfundet sig sammen med A og B og også hørte, hvad der foregik. Byretten fortsatte:

"Under afhøring hos politiet den 30. maj 2002 og i grundlovsforhør samme dag forklarede han, at A havde ringet til ham og bedt ham tage med ud til de forurettede for at inddrive et tilgodehavende for nogle andre, og at han skulle med, så det ikke udviklede sig. Først under domsforhandlingen den 9. juli 2002 forklarede erstatningssøgende, at han ikke var blevet bedt om at tage med, og at det var tilfældigt, at han var med oppe i lejligheden. Erstatningssøgende findes således ved sin tilstedeværelse og forbliven på gerningsstedet som ved sine oprindelige forklaringer om baggrunden for sin tilstedeværelse at have udvist egen skyld i relation til frihedsberøvelsen, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3. Under hensyn til varigheden af fængslingen, der til dels skete i isolation, sammenholdt med sagens karakter findes erstatningssøgende dog at burde tilkendes takstmæssig erstatning for frihedsberøvelsen nedsat til det halve. Kravet om erstatning for afklædning kan af de grunde, Rigsadvokaten har anført, ikke tages til følge."

Afgørelsen blev anket af anklagemyndigheden med påstand om frifindelse. E gentog sin påstand fra byretten og afgav for landsretten forklaring (som kun er gengivet i retsbogen).

Landsretten udtalte:

"Ved Københavns Byrets dom af 7. oktober 2002 blev 2 personer dømt for afpresning for så vidt angår "betaling af et gebyr for ulejligheden med at opkræve gælden", mens der skete frifindelse for den af episoden, der vedrørte opkrævning af det beløb, som gælden blev opgjort til, idet det ved dommen blev lagt til grund, at de forurettedes betaling af dette beløb ikke ville have indebåret nogen uberettiget vinding for de tiltalte eller andre.

Det blev ved dommen videre fastslået, at der intet bevis var for, at det var blevet aftalt mellem de tiltalte, at der skulle afkræves de forurettede noget beløb ud over det, de skyldte.

Det må på denne baggrund lægges til grund, at E, selv hvis hans oprindelige forklaring var blevet fastholdt, hvorefter han indfandt sig i lejligheden efter aftale med to af de medtiltalte, ville være blevet frifundet.

Det forhold, at E under forløbet ændrede forklaring, har herefter været uden betydning for udfaldet af straffesagen, og der er derfor ikke grundlag for at nægte ham er-

statning i anledning af den skete frihedsberøvelse af ham, eller for at nedsætte den erstatning, der tilkommer ham.

Landsretten tiltræder, at der ikke er grundlag for under sagen at tilkende erstatning for den afklædning, som fandt sted i forbindelse med undersøgelse af E ved dennes indsættelse i varetægtsfængsel.

Erstatningen, som der ikke er beløbsmæssig indsigelse imod, forhøjes herefter til 33.550 kr. med procesrente som bestemt ved dommen."

Landsforeningens Meddelelse 8/2004

Salær - Erstatningssager - Eftersalær

Retsplejelovens § 1018 a

Statsadvokaten ville ikke give salær til forsvareren for indbringelse af erstatningskrav, der indebar korrespondance med anklagemyndigheden og Justitsministeriet over 2 år, før erstatningen på kr. 44.300 blev udbetalt. Både by- og landsret tillagde forsvareren kr. 5.000 + moms for hans arbejde med erstatningssagen.

Ø.L. 13. afd. kære nr. S-4536-03, 12/1 2004

I februar 2001 anmodede advokat A om erstatning på vegne E. Statsadvokaten kvitterede kort efter med oplysning om en sædvanlig ekspeditionstid på 60 dage.

Advokaten rykkede i maj og juli og fik da oplyst, at sagen beroede på en tilkendegivelse fra Justitsministeriet, hvorefter advokaten indhentede og fremsendte yderligere oplysninger.

I november rykkede advokaten og fik svar kort efter om en henvendelse til de tyrkiske myndigheder, hvilket gjorde det hensigtsmæssigt, at advokaten på ny spurgte klienten, om der var meddelt ham amnesti efter den tyrkiske amnestilov herom. Det kunne klienten ikke få afklaret.

Advokaten rykkede ministeriet det følgende år i maj og juni, og statsadvokaten i august, september og november 2002.

I 2003 rykkede advokaten i januar og marts. Det var advokatens opfattelse, at disse mange erindringskrivelser og deraf afledte henvendelser til klienten om oplysninger fra Tyrkiet var nødvendige for at få behandlet sagen inden for tidsrammer, der ikke

var i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, idet E havde været varetægtsfængslet i 4 måneder 1997/98 på en udleveringsbegæring, som ikke blev fulgt op af hjemlandets myndigheder.

I forbindelse med udbetaling af erstatning på kr. 44.300 i marts 2003 fandt statsadvokaten ikke tilstrækkelig anledning til at tilkende advokaten salær for det ovennævnte arbejde. Rigsadvokaten tiltrådte afgørelsen, men henviste advokaten til retten, hvis han ville have eftersalær i forhold til selve udleveringssagen, der først sluttede i juni 2002. Byretten afslog imidlertid at give yderligere salær herfor.

Vedr. salær for erstatningssagen udtalte byretten imidlertid:

"Sagen er behandlet uden medvirken af domsmænd. Sagen udspringer ganske vist af en sigtelse for drabsforsøg, men vedrører på nuværende tidspunkt alene spørgsmålet om salær til forsvareren.

Retten lægger til grund, at advokaten i forbindelse med arbejdet med erstatningssagen, der har strakt sig over mere end 2 år, har skrevet mere end 10 - ganske vist korte - rykkerskrivelser. Advokaten har desuden holdt et møde med sin klient. Der er ikke grundlag for at antage, at advokaten har udført arbejde udover hvad sagen med rimelighed kan begrunde. Dette merarbejde har ikke haft en ubetydelig karakter i forhold til det arbejde, der tidligere har været vederlagt. Der bør derfor tillægges advokaten salær for arbejdet med erstatningssagen. Salæret fastsættes skønsmæssigt som anført nedenfor.

Derfor bestemmes:

Der tillægges advokat A salær med 5.000 kr. med tillæg af moms. Salæret betales af anklagemyndigheden."

Anklagemyndigheden påkærede kendelsen til landsretten, der stadfæstede i henhold til byrettens grunde.

Landsforeningens Meddelelse 9/2004

Tvang, ulovlig - Bøde - Sagsbehandlingstid

Straffelovens § 260

T og M havde forsøgt at udøve ulovlig tvang for at få A til at vedgå, at han skyldte kr. 30.000 til M's morfar. Efter sagens særlige omstændigheder og den tid, der var for-

løbet siden byrettens dom af 25/11 2002, fandt landsretten det forsvarligt at anvende dagbøder, således som byretten også havde gjort.

Ø.L. 24. afd. a.s. S-4425-02, 14/1 2004

T på 43 og M på 30 år var tiltalt for forsøg på ulovlig tvang, ved i september 2002 at have forsøgt at tvinge A til at vedstå, at han skyldte M's morfar kr. 30.000 for påstået skyldig husleje i 1993. T skulle have taget fat om hovedet på A, så hans briller røg af, og sagt: "Du skal bare indrømme, at du skylder beløbet, så vil vi ikke gøre dig noget", og "Jeg skal nok sørge for, at B (9 år) ville ønske, at han ikke gik i G skole", samt truet med at slå A til "lirekassemand", alt mens M kom med støttende tilråb og blev ved med at sige til A: "Du er fuld af løgn", hvilket alt bevirkede, at A blev bange, søgte at tale dem efter munden og ikke turde forlade stedet.

Begge nægtede sig skyldige. T havde to tidligere domme fra 1997 og 1998, begge for overtrædelse af straffelovens § 119 og § 121. M havde en betinget voldsdom fra 1997.

T forklarede bl.a., at han havde opsøgt A i dennes have. T ville vide, om det var korrekt, at A skyldte M's morfar kr. 30.000. Senere kom A over til T og M, og de fik pilsnere. Det var A, der hidsede sig op og kaldte M og dennes morfar for løgnhalse.

T bestred at være fremkommet med trusler som beskrevet i anklageskriftet, eller at A skulle være blevet bange for ham.

M fortalte om det påståede gældsforhold. Han havde truffet A hos T, hvor de diskuterede lidt. A sagde, at det var M's morfar, der havde snydt ham. A råbte lige så meget som de andre. Der blev ikke sagt noget om at slå A til lirekassemand, og sønnen B blev ikke nævnt.

A forklarede, at han var næsten nabo til T og M, og havde et godt forhold til T, men ikke kendte så meget til M. Han fortalte videre at være inviteret ind hos T, hvor M, da han kom inden for døren, sagde, at A skyldte M's morfar kr. 30.000. De blev ved med at forsøge at lægge det i munden på ham, men han nægtede stadig. Det var T, der overtog og truede med at slå ham til lirekassemand, og siden hev fat i vidnets ansigt og sagde, at vidnet ikke skulle pege fingre ad ham. I den forbindelse sagde T, at B ville ønske, at han aldrig havde gået i G skole. Han ville tro, at episoden varede 3/4 - 1 time, og han følte sig konstant truet.

Han vidste fra tidligere, at T godt kunne være opfarende og diskutere meget. Under diskussionen, da T tog fat i hans hoved, faldt vidnets briller af, men han samlede dem op fra gulvet og søgte at rette dem ud.

Landbetjenten afgav forklaring om A' anmeldelse. A havde virket skræmt og havde skrevet udtalelserne ned på en seddel.

En viceskoleinspektør på G skole havde fået to opringninger fra A, der var bekymret for B.

To yderligere vidner fra nabolaget vidnede om, at T var kendt for et heftigt temperament. Han fór op som en brølende løve, men faldt ned som et lam. A var også bekendt hermed.

Byrettens bemærkninger:

"Efter de tiltalte og vidnet A's forklaringer kan det lægges til grund, at der har været en meget ophidset beskyldning mod A om, at han skulle skyldte tiltalte M's morfar 30.000 kr., uden at der findes grundlag for at antage, at denne beskyldning skulle være sand, endsige at det skulle vedkomme de tiltalte. Efter vidnet A's forklaring, der virker troværdig og er bestyrket af hans henvendelser til myndighederne, findes det godtgjort, at de tiltalte i forening har forsøgt at true ham til at erkende, at han skyldte et pengebeløb.

Ved straffens fastsættelse er der på den ene side taget hensyn til, at begge tidligere er straffet for personfarlig kriminalitet og på den anden side til, at der ikke er forårsaget skader.

Straffen for så vidt angår T fastsættes efter straffelovens § 260, nr. 1, jf. § 21, til 40 dagbøder á 300 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 40 dage.

Straffen for så vidt angår M fastsættes efter straffelovens § 260, nr. 1, jf. § 21, til 30 dagbøder á 300 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 30 dage."

T og M ankede til frifindelse. Anklagemyndigheden påstod skærpelse. Til brug for ankesagen var der indhentet en personundersøgelse på T, der havde været forelagt den psykiatriske konsulent, der fandt T omfattet af straffelovens § 69, uden at der kunne tilrådes andet end almindelig straf.

T, M og A forklarede alle i det væsentlige som i byretten. De øvrige forklaringer blev dokumenteret.

Landsretten bemærkede:

"Ved byrettens dom er der ikke fastslået, at tiltalte T har taget fat i A, eller at de tiltalte har udtalt sig, således som det er nærmere beskrevet i anklageskriftet. Anklagemyndigheden har ikke anket bevisbedømmelsen.

Også efter bevisførelsen for landsretten findes de tiltalte af de af byretten anførte grunde skyldige i ved fremsættelse af trusler, hvis nærmere indhold landsretten som anført ikke kan fastslå, at have forsøgt at tvinge A til at vedstå det i anklageskriftet nævnte gældsforhold. Det tiltrædes, de tiltalte derfor er anset skyldige i overtrædelse af straffelovens § 260, nr. 1, jf. § 21 som af byretten fastslået.

Efter de om tiltalte T foreliggende lægelige oplysninger findes denne tiltalte omfattet af straffelovens § 69. Det findes ikke formålstjenligt at træffe bestemmelse om foranstaltninger som nævnt i straffelovens § 68, 2. pkt., og det tiltrædes, at tiltalte T er idømt almindelig straf.

Efter sagens særlige omstændigheder og den tid, der er forløbet siden byrettens dom, findes det forsvarligt at anvende bødestraf, og bødestraffene og forvandlingsstraffene findes passende bestemt.

Landsretten stadfæster derfor dommen."